

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ЕНЕРГЕТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

галузі знань 07 Управління та адміністрування

спеціальності 073 Менеджмент

освітньо-професійної програми Менеджмент організацій та видів діяльності

Силабус освітнього компонента «ЕНЕРГЕТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»
підготовки доктора філософії, галузі знань 07 Управління та адміністрування,
спеціальності 073 Менеджмент, за освітньо-професійною програмою Менеджмент
організацій та видів діяльності

Розробник: Наталія Хомюк, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри
менеджменту

Погоджено

Гарант освітньо-наукової
програми Менеджмент організацій
та видів діяльності

Олеся ТОЦЬКА

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри менеджменту
протокол № 2 від 15 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри

Наталія ХОМЮК

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-наукова програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Очна (денна) форма здобуття освіти	07 Управління та адміністрування 073 Менеджмент Менеджмент організацій та видів діяльності Третій (освітньо-науковий)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 2
		Семестр 4-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 14 год.
		Самостійна робота 88 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Хоміук Наталія Леонідівна

Науковий ступінь – доктор економічних наук

Посада – доцент, завідувач кафедри менеджменту

Контактна інформація викладача:

Телефон 0505008925

Електронна пошта: Khomiuk.Nataliia@vnu.edu.ua

Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Енергетичний менеджмент» належить до вибірових освітніх компонентів і спрямований на формування знань та компетентностей у сфері управління енергетичними ресурсами й процесами на засадах енергоефективності, сталого розвитку та екологічної безпеки. Програма ОК охоплює сучасні теоретико-методологічні підходи, міжнародний та український досвід організації енергетичного менеджменту, а також практичні інструменти цифровізації, моніторингу, аудиту та впровадження інноваційних технологій. Особлива увага приділяється ролі енергетичного менеджменту у зниженні енергоспоживання, підвищенні конкурентоспроможності підприємств і забезпеченні «зеленого» переходу економіки.

2. Мета і завдання освітнього компонента. Метою освітнього компонента є формування у здобувачів системи знань, навичок і компетентностей, необхідних для розробки та реалізації стратегій ефективного управління енергетичними ресурсами, впровадження енергоощадних технологій та інструментів контролю за енерговитратами на рівні підприємств, територій та держави.

Основними завданнями освітнього компонента є: ознайомлення з еволюцією концепції енергетичного менеджменту та його роллю у сталому розвитку; вивчення нормативно-правових та інституційних засад енергетичного менеджменту в Україні та ЄС; аналіз сучасних викликів у сфері енергетики (дефіцит ресурсів, зміни клімату, наслідки воєнних дій) та пошук ефективних управлінських рішень; опанування інструментів енергетичного аудиту, моніторингу та контролю; дослідження європейського та світового досвіду впровадження систем енергоефективності й зеленого переходу; практичних умінь стратегічного планування енергоефективних програм на рівні підприємства й громади; засвоєння етичних принципів, стандартів прозорості, підзвітності та екологічної стійкості у процесах енергетичного управління; формування здатності працювати з міжнародними програмами та проєктами підтримки енергоефективності й відновлюваної енергетики.

3. М'які навички (soft skills). Освоєння освітнього компонента «Енергетичний менеджмент» сприятиме розвитку таких soft skills як: системне мислення та здатність аналізувати складні енергетичні процеси; критичне мислення та аналітичні здібності при оцінюванні енергоефективності та екологічного впливу; комунікативність та навички взаємодії зі стейкхолдерами у сфері енергетики;

адаптивність і гнучкість у прийнятті управлінських рішень у динамічному середовищі енергетичних реформ; креативність та інноваційність у розробці енергоощадних стратегій і впровадженні нових технологій; лідерство й командна робота при реалізації проектів енергоефективності та зеленого переходу.

4. Структура освітнього компоненту

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали**
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади енергетичного менеджменту						
Тема 1. Теоретичні основи енергетичного менеджменту та його роль у сталому розвитку	17	2	2	12	1	ФО (5), Т (5), СЗ (5) / 15
Тема 2. Нормативно-правові та інституційні засади енергетичного менеджменту	16	1	2	12	1	ФО (5), Т (5), СЗ (5) / 15
Тема 3. Принципи енергоефективності та управління енергетичними ресурсами	16	1	2	12	1	ФО (5), Т (5), СЗ (5) / 15
Разом за модулем 1	49	4	6	36	3	45
Змістовий модуль 2. Прикладні інструменти та стратегії енергетичного менеджменту						
Тема 4. Системи енергетичного моніторингу та аудиту на підприємствах	19	2	2	13	2	ФО (4), СЗ (5), Т (5) / 14
Тема 5. Європейський та світовий досвід впровадження енергетичного менеджменту	18	2	2	13	1	ФО (4), Т (5), СЗ (5) / 14
Тема 6. Інноваційні технології та цифрові інструменти енергетичного менеджменту	17	1	2	13	1	ФО (4), СЗ (5), Т (5) / 14
Тема 7. Стратегічне управління енергоефективністю та низьковуглецевим розвитком	17	1	2	13	1	ФО (4), СЗ (4), Т (5) / 13
Разом за модулем 2	71	6	8	52	5	55
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	100

Форми контролю: поточне оцінювання (контрольна робота (КР), фронтальне опитування (ФО), есе чи реферат (Е), тести (Т), ТР – тренінгові вправи, розгляд ситуаційних завдань (РС), РМГ – робота в малих групах, ДС – дискусія, ДБ – дебати, розгляд кейсів (К), підсумковий контроль у формі заліку.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота з освітнього компонента «Енергетичний менеджмент» передбачає: підготовку до аудиторних (практичних) занять-тренінгів – опрацювання лекційного матеріалу та самостійне опрацювання окремих тем (питань) освітнього компонента; розв'язання практичних та тестових завдань; розв'язання кейсів; підготовку до усіх видів контролю.

Питання та завдання для самостійної роботи визначені відповідними темами освітнього компонента.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно із затвердженим графіком.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним

планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедалайнів та перекладання. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>) та Положенням про підготовку здобувачів за дуальною формою здобуття освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://surl.li/hbazoe>).

Можливість отримати додаткові (бонусні бали). Здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://surl.li/vtzfet>).

Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи впродовж семестру за 100-бальною шкалою.

Перездача підсумкового контролю освітнього компонента проводиться у вигляді тестування та усного опитування. Тестові запитання складено відповідно до структури курсу та містять 50 запитань з однією правильною відповіддю. Кожне запитання оцінюється у 1 бал. Усне опитування включає 2 запитання, кожне запитання оцінюється в 25 балів. Максимальна оцінка 100 балів.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань до заліку

1. Сутність та основні принципи енергетичного менеджменту.
2. Еволюція розвитку енергетичного менеджменту у світі та в Україні.
3. Роль енергетичного менеджменту у забезпеченні сталого розвитку підприємств.
4. Основні функції та завдання енергетичного менеджменту на різних рівнях.
5. Нормативно-правова база енергетичного менеджменту в Україні та ЄС.
6. Стандарти ISO 50001 та їх значення для систем енергетичного менеджменту.
7. Інституційне забезпечення енергоефективності в Україні.
8. Принципи та методи управління енергетичними ресурсами на підприємствах.
9. Стратегії зниження енергоємності виробництва та економії ресурсів.
10. Поняття енергоефективності та її показники.
11. Методи енергетичного аудиту та оцінювання енергоспоживання.
12. Системи енергетичного моніторингу: призначення та інструменти.
13. Роль цифрових технологій та автоматизації в енергетичному менеджменті.
14. Використання геоінформаційних систем (GIS) у плануванні енергетичних ресурсів.
15. Роль Big Data та штучного інтелекту в оптимізації енергоспоживання.
16. Основні ризики та проблеми у сфері енергетичного менеджменту.
17. Економічні механізми стимулювання енергоефективності.
18. Джерела фінансування проектів енергоефективності.

19. «Зелені» інвестиції та їх роль у розвитку енергетичного менеджменту.
20. Механізми публічно-приватного партнерства у сфері енергоефективності.
21. Вплив змін клімату на розвиток енергетичного менеджменту.
22. Відновлювані джерела енергії: види, переваги та виклики.
23. Роль енергетичного менеджменту у впровадженні відновлюваної енергетики.
24. Основні бар'єри впровадження енергоефективних технологій.
25. Методи подолання бар'єрів у реалізації програм енергоефективності.
26. Стратегії енергетичної безпеки підприємства та регіону.
27. Оцінка екологічного впливу діяльності підприємства на енергоспоживання.
28. Ключові індикатори оцінки ефективності системи енергетичного менеджменту.
29. Моделі прогнозування енергоспоживання та витрат.
30. Сучасні підходи до управління енергоефективністю будівель.
31. Європейський досвід впровадження енергетичного менеджменту: приклади успішних практик.
32. Можливості адаптації світового досвіду енергетичного менеджменту в Україні.
33. Роль корпоративної культури у впровадженні енергоощадних практик.
34. Етичні стандарти та принципи прозорості у сфері енергетичного менеджменту.
35. Організація навчання персоналу з питань енергоефективності.
36. Інструменти моніторингу й оцінки результативності енергетичних програм.
37. Взаємодія із зацікавленими сторонами (стейкхолдерами) у сфері енергетичного менеджменту.
38. Використання блокчейн-технологій для контролю за енергоресурсами.
39. Перспективи розвитку енергетичного менеджменту в умовах післявоєнного відновлення економіки України.
40. Основні виклики та тенденції розвитку енергетичного менеджменту у світі.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60-100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

0-59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Пінчук В.О. Енергетичний менеджмент: навчальний посібник. Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Дніпро, Україна, 2024, 91 С.
2. Чернявський А., Іншеков Є., Яшина К., Бориченко О., Соловей О., Пертко П., Керівництво з впровадження системи енергетичного менеджменту відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 50001:2018. 2021. 137 с.
3. ISO 50001– A strategic guide to establishing an energy management system. Skillsoft. URL: <https://www.skillsoft.com/book/iso-50001-a-strategic-guide-to-establishing-an-energy-management-system-72760f8a-8355-4e3f-b56d-a2fbe90987a9>

4. ISO 50001 – Energy management systems (white paper). TÜV SÜD. URL: <https://www.tuvsud.com/-/jssmedia/global/pdf-files/whitepaper-report-e-books/tuvsud-iso-50001-energy-management.pdf>
5. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua>
6. Офіційний веб-сайт законодавства Європейського Союзу. URL: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>
7. Інформаційні ресурси у цифровому репозитарії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>